

TAUHI HO TAU NGAAHI FAMILI KE MO'UI LELEI

'Oku uesia 'ehe Hepatitis B 'ae kakai
mei he ngaahi komiuniti Tonga.

- Ako ke ke 'ilo ki he mahaki ni (Hepatitis B)
- 'Alu 'o sivi he toketa pe 'oku ke mo'ua 'ihe mahaki ni (Hepatitis B)
- Fakahoko 'ae sivi malu'i mei he mahaki ni (Hepatitis B)
- 'Alu 'o sio ki ha toketa

**'OKU MAATU'AKI MAHU'INGA KE KE SIVI
PEA PEHE FOKI KI HO FAMILY, PE 'OKU 'IAI
HA TAHA 'E PUKE 'IHE MAHAKI NI
(HEPATITIS B). KOE HEPATITIS B 'OKU KAU
IA 'IHE MAHAKI 'OKU FAKATU'UTAMAKI
PEA LAHI 'ENE UESIA 'AE MO'UI 'AE
KAKAI MEI HE 'OTU MOTU PASIFIKI.**

AKO KE KE 'ILO FEKAU'AKI MOE MAHAKI NI (HEPATITIS B)

'OKU UESIA 'EHE VAILASI **HEPATITIS B VIRUS (HBV)** 'AE
'ATE PEA 'E LAVA KE FAKATUPU AI 'AE KANISAA 'OE 'ATE,
PEA A'U AI KI HE MATE.

'E LAVA KE PIPIHI PE MAFOLA 'AE MAHAKI NI MEI HE
TOKO TAHA 'OKU LOLOTONGA PUKE AI 'IHE NGAahi
FOUNGA NI:

1. **FA'EE KI HE 'ENE TAMA, TAUTAUTEFITO 'OKAPAU NA'E
FA'ELE'I 'AE PEPEE 'I 'ESIA PE KOE 'OTU MOTU PASIFIKI**
2. **FAKA'AONGA'I HA TELE, POLOSI FUFULU NIFO,
ME'A HUUH KUU FAKA'AONGA'I 'EHA TAHA 'OKU PUKE
'IHE HEPATITIS B PEA MO TAU FOKI PE PAPANI E TOTO
HE NGAahi ME'A KUU FAKALAU ATU**
3. **FAKAEPO (SEXUAL CONTACT) 'OKU 'IKAI KE MALU'I MO
FAKA'EH'I'EH'I**

**'OKU 'IKAI KE MAFOLA PE PIPIHI 'AE
HBV MEI HE ME'AKAI, VAI, PE
FETU'UTAKI FAKAETU'ASINO.**

**'OKU KEI FIEMA'U PE KE FAKAKAU'I
'AE KAKAI 'OKU NAU PUKE 'IHE MAHAKI
NI 'IHE NGAahi FAKATAHA MOE
FEOHI FAKASOSIALE MOE FAKAFAMILI.**

'ALU 'O SIVI 'IHE TOKETA

'OKU TOKO LAHI 'AE KAKAI 'OKU 'IKAI TE NAU 'ILO'I 'E KINAUTOLU
'OKU NAU MO'UA PE PUKE 'IHE **HBV**. NEONGO 'OKU KE ONGO'I
MO'UI LELEI PE KOE, 'OKU KEI FIEMA'U PE KE KE 'ALU 'O SIVI!

- FEHU'I KI HO'O TOKETA PE 'OKU NAU FAI 'AE NGAahi SIVI NI:
- **HEPATITIS B SURFACE ANTIGEN (HBSAG)**
 - 'Ilo'i he sivi ni pe 'oku ke mahaki tauhi 'aki 'ae HBV
 - **HEPATITIS B SURFACE ANTIBODY (ANTI-HBS)**
 - 'Ilo'i he sivi ni pe 'oku malu'i koe mei he HBV

FAI HAO HUUH MALU'I

KAPAU 'OKU FAKAHA 'EHE OLA 'OE ONGO SIVI NI 'OKU 'IKAI TEKE
PUKE 'IHE MAHAKI NI... **FAKAHOKO LEVA HAO HUUH MALU'!** KAPAU
'OKU FIEMA'U KE MALU'I HO FAMILI PEA KE FAKAPAPAU'I 'OKU NAU
HUUH MALU'I MO KINAUTOLU.

'OKU FAINGOFUA PEA MALU 'AE HUUH **HEPATITIS B**. 'E HUUH TU'O 3
KOE 'IHE MAHINA 'E 6, PEA 'E MALU'I AI KOE 'IHE TOENGA HO'O MO'UI.

KAPAU 'OKU KE MO'UA PE PUKE 'IHE HBV, SIO KI HA TOKETA

NEONGO 'OKU KE ONGO'I MO'UI LELEI PE KOE, 'OKU MAATU'AKI
MAHU'INGA KE KE TOUTOU 'ALU PE KOE 'O SIO KI HO'O TOKETA PEA
KE TAUHI HO'O NGAahi 'APOINIMENI. 'OKU 'IKAI KOE TOKO TAHA
KOTOA PE 'OKU PUKE 'IHE HBV 'OKU FIEMA'U KE FAITO'O; KA 'OKU
FIEMA'U PE KE KE TOUTOU SIO KI HO'O TOKETA.

- TAUHI LELE'I KOE 'AKI HONO FAKAHOKO 'AE NGAahi ME'A NI:
- HUUH HEPATITIS A
 - 'OUA 'E INU 'ALAKAHOLO PE FAKA'AONGA'I 'AE FAITO'O
KONA TAPU
 - 'AVE HO FAMILI KE NAU SIVI PEA NAU HUUH MALU'I

'OKU 'IAI HA'O NGAahi FEHU'I PE KO HA NGAahi FEHU'I 'A HO'O
TOKETA? 'ALU KIHE KOMIPIUTA WWW.HEPFFREEHAWAII.ORG PE TEKE
EMAIL KI HE HEPFFREEHAWAII@GMAIL.COM